

564/2013

Säädöstä oikaistu.

Annettu Helsingissä 18 päivänä heinäkuuta 2013

Valtioneuvoston asetus tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain (497/2013) nojalla:

1 luku

Laitoksia sekä eläinten hoitoa ja pitoa koskevat vaatimukset

1 §

Laitokselle asetettavat vaatimukset

Laitoksessa on oltava eläimille laitoksen toiminnan laadun edellyttämät riittävät ja asianmukaiset tilat ja pitopaikat eläinten vastaanottamista ja lähettämistä, lisääntymistä ja kasvattamista, pitämistä ja hoitamista sekä toimenpiteiden tekemistä ja lopettamista varten sekä vahingoittuneiden, sairaiden ja laitokseen hankittujen eläinten muista eläimistä erottamista varten.

Laitoksessa on oltava riittävät ja asianmukaiset aputilat laitteiden ja välineiden säilyttämistä, puhdistusta ja huoltoa varten sekä rehujen, kuivikkeiden ja muiden aineiden sekä kuolleiden eläinten ja jätteiden säilyttämistä varten.

Varastotilat on suunniteltava ja niitä on käytettävä ja huollettava siten, että turvataan eläinten ruuan ja kuivikkeiden laatu. Tiloissa on huolehdittava tuhoeläinten torjunnasta. Aineille, jotka voivat olla kontaminoituja tai muulla tavoin eläimille tai henkilöstölle vaarallisia, on oltava erillinen varastointitila. Laitteiden ja välineiden puhdistustilojen on oltava riittävän suuret, jotta niihin voidaan sijoittaa puhdistuksessa tarvittavat laitteet. Tilojen on oltava sellaiset, että puhtaat ja käytetyt välineet voidaan pitää erillään.

Laitoksessa on tarvittaessa oltava asianmukaiset laboratoriotilat, joissa voidaan tehdä yksinkertaisia diagnostisia kokeita ja ruumiinavauksia sekä ottaa laboratorionäytteitä. Tarvittaessa laitoksessa on oltava käytettävissä erillisiä toimenpidehuoneita toimenpiteiden suorittamista ja eläinten havainnointia varten. Laitoksessa on oltava kirurgisia toimenpiteitä varten sopivat tilat aseptiseen työskentelyyn ja eläinten hoitoon leikkauksen jälkeen.

Laitoksen tilat on suunniteltava ja niitä on hoidettava siten, että niihin ei pääse asiattomia henkilöitä eivätkä eläimet pysty tunkeutumaan niihin tai karkaamaan niistä. Laitoksessa on oltava suunnitelma eläintilojen huollosta ja kunnossapidosta. Laitoksessa on oltava tarvittavaa pelastus- ja palontorjuntavälineistöä.

2 §

Eläinten pitopaikan yleiset vaatimukset

Eläinten pitopaikan tulee olla sellainen, että se on sopiva eläimen fysiologisten tarpeiden ja käyttäytymistarpeiden tyydyttämiseen. Pitopaikassa eläimellä on oltava riittävästi mahdollisuuksia väistää muita tai piiloutua muilta eläimiltä.

Eläinten pitopaikan on oltava materiaaleiltaan, rakenteiltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellainen, että eläinten vahingoittumisen vaara on mahdollisimman vähäinen. Pitopaikan pohjan on oltava rakenteeltaan ja materiaaaliltaan siellä pidettäville eläimille sopiva. Eläinten pitopaikan on oltava helposti puhtaana pidettävä.

Eläinten pitopaikat on pidettävä puhtaina ja hyvässä kunnossa siten, että ne eivät vahingoita eläimiä eivätkä vaaranna niiden terveyttä ja hyvinvointia.

3 §

Eläintilojen olosuhteet

Eläintilojen ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman virtausnopeus ja kosteus ovat eläimelle sopivat ja pölyn määrä tai haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät vaaranna eläimen hyvinvointia. Lämpötilan on oltava eläintiloissa pidettävälle eläimelle sopiva. Eläintilojen lämpötila on mitattava ja kirjattava päivittäin. Eläimiä ei saa sulkea sellaisille ulkoalueille, joissa sääolot voivat aiheuttaa niille kärsimystä.

Kalojen tai muiden vesieläinten pitopaikan veden happipitoisuuden, laadun, vaihtumistiheyden ja virtausnopeuden on oltava niille sopivat.

Eläintiloissa on oltava riittävä valaistus eläinten hoitotoimenpiteitä ja tarkastuksia varten. Valaistuksessa on oltava säännölliset valon ja pimeän jaksot ja valaistuksen tehon on oltava pidettävälle lajille sopiva. Jos luonnonvalo ei tarjoa asianmukaista valon ja pimeyden vaihtelua, tiloissa on oltava säädettävä valaistus, joka vastaa eläinten biologisia tarpeita. Albiinoeläinten pidossa on otettava huomioon niiden herkkyys valolle.

Eläintilojen melutaso, ultraäänit mukaan luettuna, ei saa heikentää eläinten hyvinvointia. Hälytysjärjestelmien äänen on oltava eläinten herkän kuuloalueen ulkopuolella ellei tämä estä sitä, että ihmiset kuulevat hälytyksen. Eläintilat on tarvittaessa varustettava ääntä eristävillä ja vaimentavilla materiaaleilla.

Eläintiloissa, joissa ympäristötekijöiden sääntely ja valvonta riippuu sähköisistä tai mekaanisista laitteista, on oltava mahdollisuus pitää yllä eläinten hyvinvoinnin kannalta välttämättömät toiminnot ja hätävalaistus sekä varmistaa hälytysjärjestelmän toiminta myös laitteiden toimintahäiriöiden aikana. Koneellisissa lämmitys-, ilmanvaihto- ja vedenvaihtojärjestelmissä on oltava seuranta- ja hälytyslaitteet, jos eläinten hyvinvointi on riippuvainen näiden järjestelmien toiminnasta. Ohjeet erityistilanteissa toimimiseen on oltava helposti saatavilla.

4 §

Virikkeet ja kuivikkeet

Eläinten käytettävissä on oltava riittävän monipuolista tilaa, jossa ne voivat toteuttaa erilaisia käyttäytymistarpeitaan. Eläinten on voitava vaikuttaa ympäristöönsä ja tehdä sitä koskevia valintoja. Eläinten saatavilla on oltava eläinlajille ja eläinyksilöille sopivia virikkeitä. Käytäntöjä eläinten virikkeellistämiseen on säännöllisesti tarkistettava ja pidettävä ne ajan tasalla.

Eläimillä on oltava jatkuvasti saatavilla lajille sopivia kuivikkeita tai nukkumapaikkoja. Eläimillä tulee olla nukkumapaikoissa riittävästi tilaa yhtäaikaiseen lepoon. Eläinten nukkumapaikat on pidettävä puhtaina ja kuivina. Siitokseen käytettävillä eläimillä on oltava saatavilla sopivia pesänrakennuspaikkoja ja -materiaaleja.

5 §

Eläinten hyvinvoinnin seuranta

Eläinten hyvinvointi on tarkastettava vähintään kerran päivässä. Tarkastukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, kun eläinten hoidossa tai olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia tai eläimille tehdään toimenpiteitä, jotka voivat häiritä tai muuttaa niiden normaaleja elintoimintoja.

Tarkastuksessa on varmistuttava siitä, että sairaat, loukkaantuneet tai muuten kärsivät eläimet havaitaan. Jos tarkastuksessa havaitaan ennakoimattomia häiriöitä eläinten terveydentilassa tai hyvinvoinnissa, on viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimiin häiriöiden korjaamiseksi. Hankkeessa olevien eläinten osalta asiasta on lisäksi viipymättä ilmoitettava hankkeen toteuttamisesta vastaavalle henkilölle.

6 §

Käsittely ja kohtelu

Eläimet on totutettava ja koulutettava käsittelyyn ja pito-olosuhteisiin, jos se on pidettävien eläinten, niille tehtävien toimenpiteiden ja hankkeen keston kannalta tarkoituksenmukaista.

Luontaisesti yksin eläviä eläimiä lukuun ottamatta eläimiä on pidettävä yhteensopivien yksilöiden ryhmissä. Jos yksittäin pito on 9 §:n 1 momentin nojalla sallittu, sen kesto on rajoitettava lyhimpään mahdolliseen ja eläimellä tulee olla aina, kun se on mahdollista, näkö-, kuulo-, haju- tai kosketusyhteys muihin saman lajin yksilöihin.

Kun eläimiä yhdistetään ryhmään tai ryhmään tuodaan uusia eläimiä, on erityistä huomiota kiinnitettävä mahdollisesti aiheutuvien käyttäytymisongelmien ehkäisemiseen. Jos eläimet vahingoittavat toisiaan tai tappelevat, on viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin tämän estämiseksi.

Yhteen sopimattomia eläinlajeja, kuten saalista ja saalistajaa tai erilaisia ympäristöolosuhteita tarvitsevia eläimiä ei saa sijoittaa samaan tilaan. Saalista ja saalistajaa ei saa sijoittaa näkö-, haju- tai kuuloetäisyydelle toisistaan.

7 §

Juotto ja ruokinta

Ruokinta on järjestettävä siten, että eläinten välistä kilpailua voidaan välttää. Ellei rehua ole jatkuvasti tarjolla, kaikkien eläinten on voitava syödä samanaikaisesti.

Eläimille annettavan rehun on oltava maittavaa, ravitsevaa ja tasapainotettua. Rehun koostumuksen ja tarjoamistavan on vastattava eläimen käyttäytymistarpeita.

Eläinten rehu ei saa tarpeettomasti likaantua. Eläinten ruokinta- ja juottoastiat on puhdistettava säännöllisesti ja tarvittaessa steriloitava.

Eläinten saatavilla on oltava jatkuvasti puhdasta juomavettä. Automaattiset juottojärjestelmät on tarkistettava ja huollettava säännöllisesti. Kiinteäpohjaisissa häkeissä on huolehdittava siitä, että vettä ei pääse kerääntymään haitallisessa määrin häkin lattialle.

8 §

Pitopaikan ja hoidon erityiset vaatimukset

Eläinten pitopaikkojen ja hoidon osalta on noudatettava vähintään liitteessä 1 säädettyjä vaatimuksia. Jos hankkeen tavoite edellyttää, että eläimiä pidetään samanlaisissa olosuhteissa kuin kaupallisiin tarkoituksiin pidettäviä tuotantoeläimiä tai hevosia, on noudatettava niitä koskevia eläinlajikohtaisia eläinsuojeluvaatimuksia.

Luonnosta pyydystettyjen eläinten sopeuttamiseen, karanteeniin, pitoon ja hoitoon on kiinnitettävä erityistä huomiota eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

9 §

Poikkeaminen eläinten pitoa tai hoitoa koskevista vaatimuksista

Hankeluvassa tai toimintaluvassa voidaan myöntää poikkeus eläinten pitoa ja hoitoa koskevista vaatimuksista, jos siihen on tieteellinen syy tai eläinten hyvinvointiin taikka terveyteen liittyvä syy.

Eläinten pitoa ja hoitoa koskevista vaatimuksista voidaan poiketa yksittäisen eläimen kohdalla, jos poikkeamiseen on eläimen hyvinvointiin tai terveyteen liittyvä syy.

2 luku

Eläimet

10 §

Tavoitekasvatetut eläimet

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien hiirten (*Mus musculus*), rottien (*Rattus norvegicus*), marsujen (*Cavia porcellus*), kultahamstereiden (*Mesocricetus auratus*), kiinankääpiöhamstereiden (*Cricetulus griseus*), gerbiilien (*Meriones unguiculatus*), kaniinien (*Oryctolagus cuniculus*), kaikkien apinoiden, koirien (*Canis*

familiaris), kissojen (*Felis catus*), sammakoiden (*Xenopus laevis* ja *Xenopus tropicalis*, *Rana temporaria* ja *Rana pipiens*), seeprakalojen (*Danio rerio*) ja viiriäisten (*Coturnix coturnix*) on oltava näitä tarkoituksia varten kasvatettuja.

11 §

Apinat

Apinoille saa tehdä toimenpiteitä vain, jos voidaan tieteellisesti perustella, että hankkeen tarkoitusta ei voida saavuttaa käyttämällä muita lajeja kuin apinoita, ja:

1) hanke toteutetaan tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain (497/2013) 12 §:n 1 tai 5 kohdassa mainittua tarkoitusta varten; tai

2) hankkeen tarkoituksena on mainitun lain 12 §:n 2 kohdan a alakohdan tai 3 kohdassa tarkoitetun tavoitteen saavuttaminen ihmiselle vammauttavan tai mahdollisesti hengenvaarallisen kliinisen tilan torjumiseksi, ehkäisemiseksi, diagnosoimiseksi tai hoitamiseksi.

Luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 liitteessä A lueteltuja apinoita saa käyttää hankkeessa vain, jos hankkeen tarkoitusta ei voida saavuttaa käyttämällä muita kuin liitteessä lueteltuja apinoita. Mainitussa liitteessä luetelluille apinoille, jotka eivät kuulu kyseisen asetuksen 7 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, ei kuitenkaan saa tehdä toimenpiteitä tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 12 §:n 1 kohdassa mainitussa tarkoituksessa.

Apinalle ei saa tehdä sellaista toimenpidettä, johon liittyy vakavaa kipua, tuskaa tai kärsimystä, joka todennäköisesti on pitkäkestoista ja jota ei voida lievittää.

Ihmisapinoille ei saa tehdä toimenpiteitä.

12 §

Luonnosta pyydystetyt eläimet

Villieläimistön ja -kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen (SopS 45/1976) liitteen I ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 liitteen A nojalla uhanalaisena pidettyyn lajiin kuuluvaa eläintä saa käyttää hankkeessa vain:

1) jos hanke on mainitun asetuksen mukainen ja sen tavoitteena on kyseisen eläinlajin säilyttämiseen tähtäävä tutkimus; tai

2) jos kyseinen eläinlaji on ainoa soveltuva eläinlaji olennaista biolääketieteellistä tarkoitusta varten suoritettavaan hankkeeseen.

Luonnosta pyydystettyjen apinoiden käyttämisessä hankkeissa noudatetaan lisäksi, mitä siitä säädetään tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/63/EU 10 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja 3 kohdassa. Hankelupalautakunta toimii mainitun artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

13 §

Luonnosta pyydystetyn eläimen kuljetukseen varautuminen

Pyydystettäessä eläimiä luonnosta pyydystyspaikalla on oltava tarvittaessa käytettävissä kyseiselle eläinlajille tarkoitettuja kuljetusvälineitä sen varalta, että eläimiä on siirrettävä tarkastuksia ja hoitoa varten.

14 §

Eläinten merkitseminen ja tunnistaminen

Eläin tai eläinryhmä on merkittävä tai sen on oltava muuten tunnistettavissa lukuun ottamatta luonnosta pyydystettyä ja välittömästi toimenpiteen jälkeen vapaaksi luontoon päästettävää eläintä. Eläin on voitava tunnistaa joko niin, että se on merkitty tai se on tunnistettavissa ulkomuodon perusteella tai pitopaikkaansa tehdyn merkinnän perusteella.

Koira, kissa tai apina on merkittävä viimeistään vieroitusvaiheessa pysyvällä yksilöllisellä tunnisteella mahdollisimman kivuttomasti. Jos koira, kissa tai apina siirretään toiminnanharjoittajalta toiselle ennen vieroitusta eikä eläintä voida käytännön syistä merkitä sitä ennen, vastaanottajan on säilytettävä eläintä koskeva kirjanpito ja sen emoa koskevat tiedot, kunnes eläin merkitään.

Jos toiminnanharjoittaja vastaanottaa vieroitetun mutta merkitsemättömän koiran, kissan tai apinan, eläin on merkittävä pysyvästi mahdollisimman pian.

15 §

Kivunpoiston käyttäminen toimenpiteessä

Jos eläimelle annetaan toimenpiteessä lääkettä, joka estää tai rajoittaa sitä ilmaisemasta kipuaan, on lääkkeen käyttötarve perusteltava tieteellisesti ja käytettävät anestesia- tai kivunpoistomenettelyt selostettava yksityiskohtaisesti hankelupahakemuksessa.

Eläimelle, joka saattaa kärsiä kipua anestesian vaikutuksen loputtua, on annettava ennalta ehkäisevää ja leikkauksen jälkeistä kipulääkitystä tai muuta asianmukaista kivunlievitystä riittävän kauan aikaa, jos se on mahdollista toimenpiteen tarkoituksen vaarantumatta.

16 §

Eläinten luovuttaminen

Jos hankkeessa käytettyjä tai siihen tarkoitettuja eläimiä luovutetaan yksityisten ihmisten hoitoon, toiminnanharjoittajalla on oltava kirjallinen suunnitelma luovutettavien eläinten sopeuttamisesta uuteen ympäristöönsä.

Ennen hankkeessa käytetyn eläimen luovuttamista yksityisen ihmisen hoitoon nimetyn eläinlääkärin on tarvittaessa tarkastettava eläin ja varmistettava, että eläimen yleinen terveydentila ja hyvinvointi mahdollistavat eläimen luovuttamisen.

Jos eläin luovutetaan toiselle toiminnanharjoittajalle, sen mukana on toimitettava 29 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kirjanpito. Jos eläin luovutetaan yksityisten ihmisten hoitoon, sen mukana on toimitettava 29 §:n 1 momentin 2, 5 ja 6 kohdassa tarkoitettut tiedot.

17 §

Eläinten lopettaminen

Liitteessä 2 tarkoitettujen eläinten lopettamisessa on käytettävä liitteessä säädettyjä menetelmiä.

Jos eläin on lopetettava kiireellisesti eläinten terveyteen tai hyvinvointiin, kansanterveyteen, yleiseen turvallisuuteen tai ympäristöön liittyvistä syistä, se voidaan lopettaa myös muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, kuitenkin siten, että eläimelle ei aiheuteta tarpeetonta kärsimystä.

Hankeluvassa voidaan myöntää poikkeus 1 momentissa säädetystä, jos on tieteellisesti perusteltavissa, että hankkeen tarkoitusta ei voida saavuttaa liitteessä 2 säädettyä lopetusmenetelmää käyttäen. Poikkeus voidaan myöntää myös, jos tieteellisen näytön perusteella muuta menetelmää voidaan pitää vähintään yhtä inhimillisenä kuin liitteessä 2 säädettyä lopetusmenetelmää.

3 luku

Henkilöstö

18 §

Henkilöstön pätevyysvaatimukset

Hankkeita suunnittelevilla, eläimille toimenpiteitä tekevillä, eläimiä hoitavilla ja eläimiä lopettavilla henkilöillä on oltava tehtäviensä kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot seuraavista asiakokonaisuuksista:

- 1) tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten hankintaa, kasvatusta, hoitoa ja käyttöä koskeva kansallinen lainsäädäntö;
- 2) eläinten tieteelliseen käyttöön liittyvä etiikka;
- 3) korvaamisen, vähentämisen ja parantamisen periaate;
- 4) eläinten anatomia, fysiologiset ominaisuudet, lisääntymisbiologia, lisääntyminen, genetiikka ja geenitekniikka sekä eläinten kasvatus;
- 5) eläinten käyttäytyminen, hoito, ympäristötekijät ja virikkeellistäminen;
- 6) lajikohtaiset käsittelymenetelmät ja toimenpiteet;
- 7) eläinten hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitäminen sekä sairauksien ennaltaehkäisy ja hygienia;
- 8) yleisimpien tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinlajien kivun, tuskan ja kärsimyksen tunnistaminen;
- 9) anestesia, kivunlievitysmenetelmät ja eläimen lopettaminen;
- 10) perusteet eläimen lopettamiselle, hankkeesta poistamiselle tai toimenpiteiden keskeyttämiselle hankkeen kuluessa; sekä
- 11) toimenpiteiden ja hankkeiden suunnittelu.

Hankkeita suunnittelevien, eläimille toimenpiteitä tekevien, eläimiä hoitavien ja eläimiä lopettavien henkilöiden koulutuksen järjestämisessä ja pätevyyden arvioinnissa on otettava huomioon tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/63/EU 23 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut ohjeet.

Eläimille toimenpiteitä tekeviä, eläimiä hoitavia ja eläimiä lopettavia henkilöitä on valvottava työssään kunnes heillä on riittävät tiedot ja taidot itsenäiseen työskentelyyn. Henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisestä on huolehdittava.

19 §

Toiminnasta vastaava henkilö

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnasta vastaavan henkilön tehtävänä on:

- 1) huolehtia siitä, että toiminnan harjoittamiselle säädetyt ja määrätyt vaatimukset täyttyvät;
- 2) ryhtyä viipymättä toimiin, joilla korjataan sellaiset puutteet ja epäkohdat toiminnassa, jotka heikentävät eläinten hyvinvointia;
- 3) huolehtia siitä, että hankkeet suoritetaan säädösten ja hankeluvan mukaisesti;
- 4) huolehtia siitä, että eläinten kanssa työskentelevällä henkilöstöllä on tarvittava koulutus ja pätevyys;
- 5) huolehtia siitä, että nimetyllä eläinlääkärillä ja asiantuntijalla, laitoksesta vastaavalla henkilöllä tai henkilöillä sekä hyvinvointiryhmällä on mahdollisuus hoitaa tehtäviään säädösten ja lupaehtojen mukaisesti.

20 §

Laitoksesta vastaava henkilö

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitetulla laitoksesta vastaavalla henkilöllä on oltava tehtäviensä edellyttämät riittävät tiedot ja taidot laitoksessa pidettävien eläinten hoidosta, kohtelusta ja käsittelystä sekä lopettamisesta.

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 7 §:n 3 momentissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi laitoksesta vastaavan henkilön tehtävänä on:

- 1) huolehtia siitä, että laitoksessa pidettävien eläinten pidossa, hoidossa ja hankkeissa käytössä noudatetaan niille säädettyjä ja määrättyjä vaatimuksia;
- 2) toimittaa eläinten kanssa työskentelevälle henkilöstölle tarvittavat ohjeet laitoksessa pidettävien eläinten hoidosta ja lopettamisesta, hankkeissa käytöstä sekä erityistilanteissa toimimisesta;
- 3) varmistaa, että laitoksessa eläinten kanssa työskentelevällä henkilöstöllä on tarvittava pätevyys; sekä
- 4) huolehtia siitä, että laitoksessa eläinten kanssa työskentelevää henkilöstöä valvotaan 18 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla.

21 §**Hankkeen toteuttamisesta vastaava henkilö**

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 25 §:n 2 momentissa tarkoitetulla hankkeen toteuttamisesta vastaavalla henkilöllä on oltava tehtäviensä edellyttämät riittävät tiedot ja taidot hankkeessa käytettävien eläinten hoidosta, kohtelusta ja käsittelystä sekä lopettamisesta.

Hankkeen toteuttamisesta vastaavan henkilön on varmistettava, että:

- 1) hankkeet toteutetaan hankeluvan mukaisesti ja hankkeen toteuttamisessa noudatetaan sille säädettyjä ja määrättyjä vaatimuksia;
- 2) tarvittaessa ryhdytään korjaaviin toimiin ja nämä toimet kirjataan; ja
- 3) eläimille tutkimustarkoituksessa annetut lääkkeet merkitään 26 §:ssä tarkoitettuun kirjanpitoon.

22 §**Hyvinvointiryhmä**

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 9 §:n 2 momentissa ja 28 §:n 2 momentissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi hyvinvointiryhmä:

- 1) neuvoo hoito- ja tutkimushenkilöstöä kysymyksissä, jotka liittyvät eläinten hyvinvointiin niiden hankinnan, pidon ja käytön yhteydessä;
- 2) neuvoo korvaamisen, vähentämisen ja parantamisen periaatteen soveltamisesta eläinten kasvattamiseen, pitoon ja käyttämiseen;
- 3) tiedottaa hoito- ja tutkimushenkilöstölle korvaamisen, vähentämisen ja parantamisen periaatteen soveltamiseen liittyvästä teknisestä ja tieteellisestä kehityksestä;
- 4) tarkistaa ja kehittää eläinten hyvinvointiin liittyvän valvonnan, raportoinnin ja seurannan sisäisiä toimintaprosesseja;
- 5) seuraa eläimille tehtävien toimenpiteiden vakavuutta ja vakavuuden arviointia sekä neuvoo korvaamisen, vähentämisen ja parantamisen periaatteen edistämiseksi tarvittavista toimista;

6) laatii 16 §:n 1 momentissa tarkoitetun kirjallisen suunnitelman eläinten sopeuttamisesta uuteen ympäristöönsä; sekä

7) pitää kirjaa päätöksistään, toiminnastaan ja antamastaan neuvonnasta, seuraa toimintansa vaikutuksia sekä laatii säännöllisesti toimintakertomuksen.

4 luku

Eläinlääkintähuolto ja neuvonta

23 §

Eläinlääkintähuolto

Toiminnanharjoittajan on järjestettävä laitoksessa pidettävien eläinten terveydentilan valvontaa, lääkitsemistä, sairauksien hoitamista ja ennalta ehkäisemistä sekä eläinten hyvinvoinnin turvaamista varten asianmukainen eläinlääkintähuolto. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava toiminnassa käytettävien lääkkeiden asianmukaisesta säilytyksestä, varastoinnista ja hävittämisestä sekä siitä, ettei vanhentuneita lääkkeitä säilytetä varastossa.

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 7 §:n 4 momentissa tarkoitetun nimetyn eläinlääkärin on huolehdittava eläinten eläinlääketieteellisestä hoidosta ja annettava toimintaan liittyvää eläinlääketieteellistä neuvontaa.

Nimetyn eläinlääkärin on laadittava eläinlääkintähuoltosuunnitelma, johon on sisällyttävä:

- 1) terveydenhuoltosuunnitelma eläinten sairauksien ennalta ehkäisemiseksi;
- 2) suunnitelma toimintaan liittyvästä eläinlääketieteellisestä neuvonnasta;
- 3) suunnitelma eläinten terveyden- ja sairaudenhoitoon käytettävien lääkkeiden hankkimisesta ja käytöstä; ja
- 4) eläinten uudelleen käyttöä koskevat ohjeet.

Eläinlääkintähuoltosuunnitelma on pidettävä ajan tasalla.

Edellä 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun terveydenhuoltosuunnitelmaan on sisällyttävä:

- 1) eläinten terveydelle asetettujen vaatimusten määrittely;
- 2) eläinten terveyden ja hyvinvoinnin säännöllinen seuranta;
- 3) tarvittaessa eläinten mikrobiologinen seurantaohjelma;
- 4) suunnitelma terveys- tai hyvinvointiongelmien varalta;
- 5) laitokseen saapuvien eläinten eristys- ja karanteenitoimet; sekä
- 6) tautien ehkäisemiseen liittyvät hygieniakäytännöt.

24 §

Eläinten hyvinvointiin ja kohteluun liittyvä neuvonta

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 7 §:n 4 momentissa tarkoitetun nimetyn eläinlääkärin tai asiantuntijan on opastettava, neuvottava ja annettava apua:

- 1) eläinten hyvinvoinnin seurannassa;
- 2) eläimille tehtävien toimenpiteiden suunnittelussa ja suorittamisessa;

- 3) eläinten hoidossa toimenpiteiden jälkeen;
- 4) eläinten hyvinvointiin ja sen edistämiseen sekä eläinten tiloihin, hoitoon ja ympäristöön liittyvissä kysymyksissä;
- 5) eläinten palauttamisessa tai luovuttamisessa sopivaan hoitojärjestelmään tai vapauttamisessa sopivaan elinympäristöön; sekä
- 6) muissakin sellaisissa tehtävissä, joissa tarvitaan eläinten hyvinvoinnin asiantuntemusta.

25 §**Eläinlääkintähuoltoa, eläinten hoitoa ja olosuhteita koskeva kirjanpito**

Eläinlääkintähuollon asianmukaiseksi toteuttamiseksi laitoksessa on pidettävä kirjaa:

- 1) eläinten hoidosta ja siinä esiintyneistä häiriöistä;
- 2) eläinlääkintähuoltoa varten nimetyn eläinlääkärin käynneistä;
- 3) eläinlääkärin epäkohtien korjaamiseksi ehdottamista toimenpiteistä ja niiden toteuttamisesta;
- 4) toimenpiteissä ilmenneistä eläinten hyvinvointiin vaikuttavista ongelmista ja eläinten sairastumisista sekä niiden aiheuttamista hoito- ja muista toimenpiteistä;
- 5) tilojen ja pitopaikkojen toimintaluvan ehdoissa määritellyistä ympäristöolosuhteista ja niissä esiintyneistä häiriöistä; sekä
- 6) laitoksen hoitovälineiden ja laitteiden toiminnasta ja huollosta, niissä esiintyneistä häiriöistä sekä epäkohtien korjaamiseksi tehdyistä toimenpiteistä.

26 §**Kirjanpito eläinten lääkitsemisestä**

Eläinten lääkitsemistä koskevaan kirjanpitoon on merkittävä sekä eläinten terveyden- ja sairaudenhoidossa käytetyt lääkkeet että eläimille tutkimustarkoituksessa annetut lääkkeet.

Kirjanpidosta on käytävä ilmi ainakin seuraavat tiedot:

- 1) eläimen tai eläinryhmän tunnistetiedot;
- 2) lääkityksen antopäivämäärä;
- 3) lääkkeen nimi;
- 4) lääkkeen annostus ja käsittelyn kesto;
- 5) lääkityksen syy tai tehty diagnoosi;
- 6) lääkkeelle määrätty varoaika, jos kyseessä on tuotantoeläin;
- 7) lääkityksen antaja.

5 luku**Toiminnan harjoittamisessa tarvittavat luvat****27 §****Toimintaluvan hakeminen**

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 21 §:n 3 momentissa tarkoitetusta toimintalupahakemuksesta tulee käydä ilmi:

- 1) hakijan nimi, osoite, kotipaikka ja Y-tunnus;
- 2) toiminnassa mahdollisesti käytettävä toiminimi;
- 3) missä ja minkälaista toimintaa hakija aikoo harjoittaa sekä milloin toiminta on tarkoitus aloittaa;
- 4) mainitun lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnasta vastaavan henkilön nimi sekä selvitys hänen perehtyneisyydestään harjoitettavalle toiminnalle asetettaviin vaatimuksiin;
- 5) mainitun lain 7 §:n 3 momentissa tarkoitetun laitoksesta vastaavan henkilön nimi tai nimet ja selvitys heidän perehtyneisyydestään tehtäviinsä;
- 6) selvitys niiden henkilöstöön kuuluvien henkilöiden pätevyydestä, jotka tekevät eläimille toimenpiteitä, suunnittelevat toimenpiteitä ja hankkeita, hoitavat eläimiä ja lopettavat eläimiä;
- 7) mainitun lain 7 §:n 4 momentissa tarkoitetun nimetyn eläinlääkäri tai muun pätevän asiantuntijan nimi ja selvitys heidän pätevyydestä;
- 8) selvitys laitoksen eläinlääkintähuollon järjestämisestä;
- 9) selvitys hyvinvointiryhmän kokoonpanosta tai muusta tavasta, jolla toiminnanharjoittaja täyttää mainitun lain 9 §:ssä hyvinvointiryhmälle asetetut velvoitteet;
- 10) tiedot toimintaan liittyvistä tiloista, laitteista ja välineistä sekä pohjapiirustukset hakijan laitoksista;
- 11) selvitys toiminnassa käytettävistä eläinlajeista, sekä tiloissa kerrallaan pidettäväksi aiottujen eläinten määristä eläinlajeittain;
- 12) selvitys eläinten hoitoon ja säilytykseen käytettävien laitosten ympäristöolosuhteista eläinlajikohtaisesti; sekä
- 13) jos hakija on yhtiö, osuuskunta tai muu yhteisö taikka säätiö, jäljennös yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä sekä rekisteriote.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, apinoiden kasvattajan on esitettävä kasvatusstrategia, jonka mukaan toiminnassa lisätään niiden eläinten osuutta, jotka ovat vankeudessa kasvatettujen apinoiden jälkeläisiä.

28 §

Hankeluvan hakeminen

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 24 §:n 2 momentissa tarkoitetusta hankelupahakemuksesta on käytävä ilmi vähintään seuraavat seikat:

- 1) hakijan sekä hankkeen toteuttamisesta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot tai kotipaikka ja Y-tunnus;
- 2) tiedot käyttäjän laitoksista tai muista paikoista, joissa hanke toteutetaan;
- 3) tiedot hankkeen suunnittelijan mainitun lain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetusta pätevyydestä sekä selvitys muiden hankkeeseen osallistuvien henkilöiden pätevyydestä;
- 4) hanke-ehdotus; sekä
- 5) hankkeen yleistajuinen tiivistelmä.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetusta hanke-ehdotuksesta on käytävä ilmi vähintään seuraavat seikat perusteluineen:

- 1) eläinten käyttö hankkeessa, tarvittaessa perustelu toimenpiteen toistamiselle ja arvio hankkeen tuloksista odotettavasta hyödystä;
- 2) selvitys eläinten käyttöä korvaavien, vähentävien tai parantavien menetelmien käyttömahdollisuuksista hankkeessa;
- 3) selvitys suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamisesta siten, että koejärjestelyjen ja tilastollisen suunnittelun avulla varmistetaan käytettävien eläinten lukumäärän minimointi sekä toimenpiteistä tai ympäristötekijöistä aiheutuvien hyvinvointihaittojen minimointi;
- 4) selvitys käytettävistä eläinlajeista, eläinten alkuperästä, iästä, eläinkantojen tai -linjojen perimästä aiheutuvista hyvinvointiongelmista, käytettävillä eläimillä aiemmin tehdyistä toimenpiteistä sekä eläinten kasvatus- ja hoito-olosuhteista;
- 5) selvitys eläimille tehtävistä toimenpiteistä ja niiden toteuttamistavoista;
- 6) arvio käytettävien eläinten lukumäärästä eläinlajeittain ja toimenpiteittäin;
- 7) kuvaus eläimille koituvasta haitasta ja ehdotus toimenpiteiden vakavuusluokituksesta, ottaen tarvittaessa huomioon myös eläimen uudelleen käyttäminen ja muut eläimen elinkaaren kokemukset;
- 8) selvitys anestesiassa, rauhoittamisessa ja kivun lievityksessä käytettävistä menetelmistä;
- 9) selvitys eläinten hyvinvoinnin seurannasta sekä toimista, joilla pyritään välttämään tai lievittämään eläimille aiheutuvaa kipua, tuskaa, kärsimystä ja pysyvää haittaa;
- 10) hankkeessa sovellettavat inhimilliset päätepiteet;
- 11) tiedot eläinten lopettamisesta ja lopetusmenetelmistä tai eläinten luovuttamisesta tai palauttamisesta sopivaan hoitojärjestelmään tai luonnosta pyydystettyjen eläinten vapauttamisesta;
- 12) tarvittaessa selvitys hankkeen toteuttamisesta muualla kuin käyttäjän laitoksessa.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettussa yleistajuisesta tiivistelmästä tulee käydä ilmi tiedot hankkeen tavoitteista, mukaan lukien ennustetut haitat ja hyödyt, käytettävien eläinten määrä ja lajit sekä selvitys siitä, miten hankesuunnitelmassa on noudatettu korvaamisen, vähentämisen ja parantamisen periaatetta. Tiivistelmässä ei saa mainita henkilöiden nimiä tai osoitteita. Tiedot on esitettävä teollis- ja tekijänoikeuksia suojaten ja luottamuksellista tietoa paljastamatta.

6 luku

Eläimiä koskeva kirjanpito ja tilastot

29 §

Yksilökohtainen kirjanpito

Toiminnanharjoittajan on pidettävä jokaisesta hallussaan olevasta koirasta, kissasta ja apinasta yksilökohtaista kirjanpitoa. Kirjanpitoa on ryhdyttävä pitämään mahdollisimman pian syntymän jälkeen, ja siihen on merkittävä:

- 1) eläimen tunnistetiedot;
- 2) eläimen syntymäpaikka ja -aika, jos ne ovat tiedossa;
- 3) tieto siitä, onko eläin tavoitekasvatettu;

- 4) lisääntymistä koskevat tiedot;
- 5) eläinlääkinnälliset tiedot;
- 6) sopeuttamista koskevat tiedot; ja
- 7) tiedot hankkeista, joissa eläintä on käytetty.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, jokaisen apinan osalta kirjanpitoon on lisäksi merkittävä tieto siitä, onko se vankeudessa kasvatettujen apinoiden jälkeläinen.

30 §

Eläimiä koskevat tilastot

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 10 §:n 3 momentissa tarkoitettu tilasto on laadittava yhteisestä mallista, jota käytetään toimitettaessa tietoja tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/63/EU nojalla annetun komission täytäntöönpanopäätöksen 2012/707/EU liitteen 2 mukaisesti.

7 luku

Valvontasuunnitelma

31 §

Valvontasuunnitelman sisältö

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 38 §:n 1 momentissa tarkoitettun aluehallintoviraston valvontasuunnitelman tulee sisältää tarkastussuunnitelma, jonka perusteella vuosittain tarkastetaan vähintään yksi kolmasosa käyttäjistä riskinarvioinnin perusteella sekä kaikki apinoiden kasvattajat, toimittajat ja käyttäjät.

Tiedot tarkastuksista on säilytettävä vähintään viisi vuotta tarkastusten tekemisestä.

32 §

Riskinarviointi

Edellä 31 §:ssä tarkoitettuun valvontasuunnitelmaan liittyvässä riskinarvioinnissa on otettava huomioon:

- 1) toiminnanharjoittajan pitämien eläinten lukumäärä ja laji;
- 2) käyttäjän toteuttamien hankkeiden määrä ja tyypit;
- 3) tiedot siitä, miten toiminnanharjoittaja on aiemmin noudattanut tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettäviä eläimiä koskevan lainsäädännön vaatimuksia; sekä
- 4) tiedot, jotka saattavat viitata säännösten noudattamatta jättämiseen.

8 luku

Erinäiset säännökset

33 §

Toimenpiteiden vakavuuden luokittelu

Toimenpiteiden kuulumisesta vakavuusluokkiin säädetään liitteessä 3. Toimenpiteiden luokittelussa on noudatettava mainitussa liitteessä säädettyjä perusteita.

34 §

Hankkeen takautuva arviointi

Hankkeen toteuttamisesta vastaavan henkilön on toimitettava tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettua takautuvaa arviointia varten Etelä-Suomen

aluehallintovirastolle seuraavat tiedot:

- 1) hankkeen tavoitteet ja arvio siitä, miten hyvin ne saavutettiin;
- 2) tiedot hankkeessa käytettyjen eläinten lajeista ja määristä sekä tehtyjen toimenpiteiden tosiasiallisesta vakavuudesta; sekä
- 3) seikat, jotka hankkeesta saatujen kokemusten perusteella saattaisivat edistää korvaamisen, vähentämisen ja parantamisen periaatteen toteuttamista.

35 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2013. Sen liitteen 1 lukua 2 sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2017 lukien.

Helsingissä 18 päivänä heinäkuuta 2013

Maa- ja metsätalousministeri
Jari Koskinen

Eläinlääkintöylitarkastaja
Tiina Pullola

Liitteet 1-3: VNa tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta
Finlex > Lainsäädäntö > Säädökset alkuperäisinä > 2013 > 564/2013

Finlex ® on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton Internet-palvelu.

Finlexin sisällön tuottaa ja sitä ylläpitää Edita Publishing Oy. Oikeusministeriö tai Edita eivät vastaa tietokantojen sisällössä mahdollisesti esiintyvistä virheistä, niiden käytöstä käyttäjälle aiheutuvista välittömistä tai välillisistä vahingoista tai Internet-tietoverkossa esiintyvistä käyttökatkoista tai muista häiriöistä.